

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul 188 (XXXII) — Nr. 133

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRĂRI ȘI ALTE ACTE

Miercuri, 19 februarie 2020

SUMAR

<u>Nr.</u>		<u>Pagina</u>
DECRETE		
122.	— Decret privind eliberarea din funcție a unui procuror	2
123.	— Decret privind eliberarea din funcție a unui procuror	2
124.	— Decret privind eliberarea din funcție a unui procuror	3
125.	— Decret privind eliberarea din funcție a unui procuror	3
126.	— Decret privind eliberarea din funcție a unui procuror	4
127.	— Decret privind eliberarea din funcție a unui procuror	4
128.	— Decret privind eliberarea din funcție a unui procuror	5
129.	— Decret privind supunerea spre adoptare Parlamentului a aprobării Acordului-cadru de împrumut dintre România și Banca de Dezvoltare a Consiliului Europei (Proiectul privind Modernizarea infrastructurii judiciare în România), semnat la București la 13 august 2019 și la Paris la 2 septembrie 2019	5
DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE		
	Decizia nr. 734 din 21 noiembrie 2019 referitoare la excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 32 alin. (1) lit. e) și ale art. 56 ¹ din Legea nr. 350/2001 privind amenajarea teritoriului și urbanismul.....	6–9
ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE		
M.25.	— Ordin al ministrului apărării naționale pentru modificarea și completarea Procedurii de supraveghere, în domeniul de activitate al Ministerului Apărării Naționale, a aplicării în plan intern a sancțiunilor internaționale obligatorii pentru România, aprobată prin Ordinul ministrului apărării naționale nr. M.20/2010	9
ACTE ALE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE		
	Decizia nr. 31 din 11 noiembrie 2019 (Completul pentru soluționarea recursului în interesul legii).....	10–16

D E C R E T E**PREȘEDINTELE ROMÂNIEI****D E C R E T****privind eliberarea din funcție a unui procuror**

În temeiul prevederilor art. 94 lit. c), art. 100 alin. (1) și ale art. 134 alin. (1) din Constituția României, republicată, ale art. 65 alin. (1) lit. b) și alin. (2) din Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, republicată, cu modificările și completările ulterioare, precum și ale art. 40 alin. (2) lit. d) din Legea nr. 317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii, republicată, cu modificările și completările ulterioare,

având în vedere Hotărârea Secției pentru procurori a Consiliului Superior al Magistraturii nr. 119/2020,

Președintele României d e c r e t e a z ă:

Articol unic. — La data de 21 februarie 2020, doamna Anca-Cristina Veseliu, procuror șef delegat al Biroului teritorial Dâmbovița din cadrul Direcției de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism, se eliberează din funcție ca urmare a pensionării.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI
KLAUS-WERNER IOHANNIS

București, 19 februarie 2020.
Nr. 122.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI**D E C R E T****privind eliberarea din funcție a unui procuror**

În temeiul prevederilor art. 94 lit. c), art. 100 alin. (1) și ale art. 134 alin. (1) din Constituția României, republicată, ale art. 65 alin. (1) lit. b) și alin. (2) din Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, republicată, cu modificările și completările ulterioare, precum și ale art. 40 alin. (2) lit. d) din Legea nr. 317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii, republicată, cu modificările și completările ulterioare,

având în vedere Hotărârea Secției pentru procurori a Consiliului Superior al Magistraturii nr. 104/2020,

Președintele României d e c r e t e a z ă:

Articol unic. — Doamna Tamara Manea, procuror șef al Serviciului documentare și statistică judiciară din cadrul Secției de resurse umane și documentare a Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, se eliberează din funcție ca urmare a pensionării.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI
KLAUS-WERNER IOHANNIS

București, 19 februarie 2020.
Nr. 123.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI**D E C R E T****privind eliberarea din funcție a unui procuror**

În temeiul prevederilor art. 94 lit. c), art. 100 alin. (1) și ale art. 134 alin. (1) din Constituția României, republicată, ale art. 65 alin. (1) lit. b) și alin. (2) din Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, republicată, cu modificările și completările ulterioare, precum și ale art. 40 alin. (2) lit. d) din Legea nr. 317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii, republicată, cu modificările și completările ulterioare,

având în vedere Hotărârea Secției pentru procurori a Consiliului Superior al Magistraturii nr. 74/2020,

Președintele României d e c r e t e a z ă:

Articol unic. — Domnul Sergiu Gabura, procuror în cadrul Parchetului de pe lângă Judecătoria Sectorului 1 București, detașat la Autoritatea Națională pentru Cetățenie, se eliberează din funcție ca urmare a pensionării.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI
KLAUS-WERNER IOHANNIS

București, 19 februarie 2020.

Nr. 124.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI**D E C R E T****privind eliberarea din funcție a unui procuror**

În temeiul prevederilor art. 94 lit. c), art. 100 alin. (1) și ale art. 134 alin. (1) din Constituția României, republicată, ale art. 65 alin. (1) lit. b) și alin. (2) din Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, republicată, cu modificările și completările ulterioare, precum și ale art. 40 alin. (2) lit. d) din Legea nr. 317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii, republicată, cu modificările și completările ulterioare,

având în vedere Hotărârea Secției pentru procurori a Consiliului Superior al Magistraturii nr. 98/2020,

Președintele României d e c r e t e a z ă:

Articol unic. — Doamna Doinița Tănasă, procuror în cadrul Parchetului de pe lângă Tribunalul Suceava, se eliberează din funcție ca urmare a pensionării.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI
KLAUS-WERNER IOHANNIS

București, 19 februarie 2020.

Nr. 125.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI**D E C R E T****privind eliberarea din funcție a unui procuror**

În temeiul prevederilor art. 94 lit. c), art. 100 alin. (1) și ale art. 134 alin. (1) din Constituția României, republicată, ale art. 65 alin. (1) lit. b) și alin. (2) din Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, republicată, cu modificările și completările ulterioare, precum și ale art. 40 alin. (2) lit. d) din Legea nr. 317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii, republicată, cu modificările și completările ulterioare,

având în vedere Hotărârea Secției pentru procurori a Consiliului Superior al Magistraturii nr. 94/2020,

Președintele României d e c r e t e a z ă:

Articol unic. — Doamna Mirela Gabriela Boariu, procuror în cadrul Direcției de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism — Biroul teritorial Harghita, se eliberează din funcție ca urmare a pensionării.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI
KLAUS-WERNER IOHANNIS

București, 19 februarie 2020.

Nr. 126.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI**D E C R E T****privind eliberarea din funcție a unui procuror**

În temeiul prevederilor art. 94 lit. c), art. 100 alin. (1) și ale art. 134 alin. (1) din Constituția României, republicată, ale art. 65 alin. (1) lit. b) și alin. (2) din Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, republicată, cu modificările și completările ulterioare, precum și ale art. 40 alin. (2) lit. d) din Legea nr. 317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii, republicată, cu modificările și completările ulterioare,

având în vedere Hotărârea Secției pentru procurori a Consiliului Superior al Magistraturii nr. 105/2020,

Președintele României d e c r e t e a z ă:

Articol unic. — Doamna Irene Oancea, procuror în cadrul Parchetului de pe lângă Judecătoria Pașcani, se eliberează din funcție ca urmare a pensionării.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI
KLAUS-WERNER IOHANNIS

București, 19 februarie 2020.

Nr. 127.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI**DECRET****privind eliberarea din funcție a unui procuror**

În temeiul prevederilor art. 94 lit. c), art. 100 alin. (1) și ale art. 134 alin. (1) din Constituția României, republicată, ale art. 65 alin. (1) lit. b) și alin. (2) din Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, republicată, cu modificările și completările ulterioare, precum și ale art. 40 alin. (2) lit. d) din Legea nr. 317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii, republicată, cu modificările și completările ulterioare,

având în vedere Hotărârea Secției pentru procurori a Consiliului Superior al Magistraturii nr. 116/2020,

Președintele României d e c r e t e a z ă:

Articol unic. — Domnul Florin Cojoacă, procuror la Parchetul de pe lângă Judecătoria Sectorului 5 București, se eliberează din funcție ca urmare a pensionării.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI
KLAUS-WERNER IOHANNIS

București, 19 februarie 2020.
Nr. 128.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI**DECRET****privind supunerea spre adoptare Parlamentului a aprobării
Acordului-cadru de împrumut dintre România și Banca
de Dezvoltare a Consiliului Europei (Proiectul privind
Modernizarea infrastructurii judiciare în România), semnat
la București la 13 august 2019 și la Paris la 2 septembrie 2019**

În temeiul prevederilor art. 91 alin. (1) și ale art. 100 din Constituția României, republicată, precum și ale art. 19 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 590/2003 privind tratatele, la propunerea Guvernului, potrivit Hotărârii nr. E 150 din 10 decembrie 2019,

Președintele României d e c r e t e a z ă:

Articol unic. — Se supune spre adoptare Parlamentului aprobarea Acordului-cadru de împrumut dintre România și Banca de Dezvoltare a Consiliului Europei (Proiectul privind Modernizarea infrastructurii judiciare în România), semnat la București la 13 august 2019 și la Paris la 2 septembrie 2019, și se dispune publicarea prezentului decret în Monitorul Oficial al României, Partea I.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI
KLAUS-WERNER IOHANNIS

**În temeiul art. 100 alin. (2) din
Constituția României, republicată,
contrasemnăm acest decret.**

PRIM-MINISTRU
LUDOVIC ORBAN

București, 19 februarie 2020.
Nr. 129.

DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE**CURTEA CONSTITUȚIONALĂ****DECIZIA Nr. 734**

din 21 noiembrie 2019

referitoare la excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 32 alin. (1) lit. e) și ale art. 56¹ din Legea nr. 350/2001 privind amenajarea teritoriului și urbanismul

Valer Dorneanu	— președinte
Cristian Deliorga	— judecător
Marian Enache	— judecător
Gheorghe Stan	— judecător
Livia Doina Stanciu	— judecător
Elena-Simina Tănăsescu	— judecător
Varga Attila	— judecător
Valentina Bărbățeanu	— magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Sorin-Ioan-Daniel Chiriazii.

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a prevederilor art. 32 alin. (1) lit. e) și ale art. 56¹ din Legea nr. 350/2001 privind amenajarea teritoriului și urbanismul, excepție ridicată de Saadati-Sohi Manochehr în Dosarul nr. 2.127/3/2014 al Curții de Apel București — Secția a VIII-a contencios administrativ și fiscal și care constituie obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 891D/2017.

2. La apelul nominal se constată lipsa părților. Procedura de citare este legal îndeplinită.

3. Cauza fiind în stare de judecată, președintele Curții acordă cuvântul reprezentantului Ministerului Public, care pune concluzii de respingere, ca inadmisibilă, a excepției de neconstituționalitate, prin prisma art. 16 din Constituție, întrucât se solicită Curții Constituționale să stabilească dacă textul de lege criticat se aplică doar construcțiilor ce urmează a fi edificate, nu și celor care au fost edificate deja. Arată de asemenea că, pentru a putea fi luată în discuție această critică, ar trebui ca legea să prevadă o discriminare în funcție de titularul dreptului de proprietate cu privire la respectiva construcție, iar nu în funcție de natura construcției. Prin raportare la prevederile art. 44 din Constituție, apreciază că este neîntemeiată critica de neconstituționalitate formulată, întrucât dreptul de proprietate privată nu are un caracter absolut și poate cunoaște anumite limitări, în condițiile legii.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

4. Prin Încheierea din 14 februarie 2017, pronunțată în Dosarul nr. 2.127/3/2014, **Curtea de Apel București — Secția a VIII-a contencios administrativ și fiscal a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 32 alin. (1) lit. e) și ale art. 56¹ din Legea nr. 350/2001 privind amenajarea teritoriului și urbanismul**, excepție ridicată de Saadati-Sohi Manochehr într-o cauză având ca obiect anularea unui certificat de urbanism emis de primarul sectorului 1 București și obligarea acestuia la emiterea unui alt certificat care să îi permită solicitantului intrarea în legalitate.

5. În motivarea excepției de neconstituționalitate se susține că prevederile art. 32 alin. (1) lit. e) din Legea nr. 350/2001 sunt neclare și contravin art. 16 alin. (1) și (2) din Constituție, întrucât, în ceea ce privește posibilitatea de a se întocmi documentația tehnică necesară autorizației de

construire, fără elaborarea unei documentații de urbanism, textul criticat nu face distincție între construcțiile deja edificate și cele care urmează a fi edificate, astfel că instanțele pot adăuga la lege, instituind o nouă condiție, aceea conform căreia, pentru a se permite întocmirea documentației tehnice în lipsa documentației de urbanism, imobilul nu trebuie să fi fost deja edificat. Se precizează că o astfel de interpretare ar încălca și dreptul de proprietate, autorul excepției susținând că ar fi în imposibilitatea de a obține autorizația de construcție la care are dreptul în temeiul legii, deși imobilul proprietatea sa se află în aceiași parametri urbanistici — aceeași înălțime — cu imobilele învecinate, deja autorizate. În concluzie, autorul excepției critică neclaritatea textului de lege menționat, care nu îi permite să beneficieze de același tratament cu cel de care beneficiază vecinii săi. Concret, precizează că a construit deja un imobil depășind autorizația de construire, dar nu mai poate intra în legalitate, deși a construit pe o parcelă în cadrul unui front preexistent, în care clădirile de pe parcelele adiacente au același regim de înălțime cu cel al imobilului său, deoarece i se invocă inaplicabilitatea art. 32 alin. (1) lit. e) și, implicit, i se opune lipsa unei documentații de urbanism (plan urbanistic zonal). În acest context, arată că dacă o persoană dorește să construiască în viitor un imobil în aceleași condiții de înălțime, aceasta poate beneficia de prevederile menționate, putând construi fără documentația de urbanism. Or, deși situațiile sunt similare, tratamentul juridic aplicat este diferit, în urma acestuia suportând o ingerință în dreptul său de proprietate.

6. În ceea ce privește art. 56¹ din Legea nr. 350/2001, arată că, întrucât folosește în conținutul său noțiunea „documentații de urbanism”, fără să distingă dacă aceasta include sau nu și documentația tehnică, nimic nu îndreptățește autoritatea care interpretează și aplică legea să creeze o diferență de tratament juridic, în sensul includerii documentației tehnice în noțiunea „documentații de urbanism”. Această neclaritate a legii creează premisele unei discriminări, ceea ce ar genera un tratament juridic diferit aplicabil unor persoane aflate în situații similare. Susține că prevederile menționate contravin și art. 44 din Constituție.

7. **Curtea de Apel București — Secția a VIII-a contencios administrativ și fiscal** apreciază că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată. Arată că, în opinia sa, autorul acesteia invocă mai degrabă o aplicare discriminatorie de către autoritatea pârâtă, și nu o încălcare a principiului egalității în fața legii din care să rezulte că textele de lege criticate ar fi neconstituționale.

8. Potrivit prevederilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

9. **Guvernul** apreciază că excepția de neconstituționalitate este, în principal, inadmisibilă și, în subsidiar, neîntemeiată. În acest sens arată că din ansamblul criticilor rezultă că autorul

acesteia este nemulțumit atât de modalitatea de aplicare a prevederilor Legii nr. 350/2001 de către autoritatea publică locală emitentă a documentațiilor solicitate în raport cu situația existentă vizând imobilul său construit cu depășirea autorizației de construire, cât și de modul de interpretare și aplicare a legii de către instanța de fond. Așadar, susținerile petentului nu constituie veritabile critici de neconstituționalitate, ci aspecte de interpretare și aplicare a dispozițiilor de lege criticate la cauza dedusă judecării, apreciind că excepția de neconstituționalitate este inadmisibilă.

10. În subsidiar, consideră că prevederile art. 32 alin. (1) lit. e) din Legea nr. 350/2001 nu încalcă principiul egalității în drepturi și nu afectează dreptul de proprietate privată al celor interesați. Acestea sunt aplicabile, în egală măsură, tuturor subiectelor de drept vizate de ipoteza normei juridice, fără privilegii și fără discriminări, respectiv tuturor construcțiilor edificate fără respectarea legislației privind calitatea și disciplina în construcții, indiferent de proprietarii acestora.

11. **Avocatul Poporului** consideră că prevederile de lege criticate sunt constituționale. Precizează în acest sens, în esență, că dispozițiile art. 32 din Legea nr. 350/2001 nu prevăd un tratament juridic diferențiat al proprietății, în funcție de persoana titularului dreptului de proprietate, fiind în deplin acord cu exigențele art. 16 din Constituție. Normele legale referitoare la amenajarea teritoriului și urbanism, reglementate de Legea nr. 350/2001, urmăresc obținerea unui echilibru rezonabil între interesele particulare ale titularilor dreptului de proprietate și interesul public ce constă în protejarea mediului și asigurarea dreptului la un mediu sănătos, garantat de art. 35 din Constituție. Pentru evitarea abuzurilor în domeniul construcțiilor, cu consecințe extrem de grave asupra dezideratului de armonizare a mediului urban concomitent cu protejarea mediului natural, legea cuprinde anumite reguli privind regimul autorizațiilor de construire, elaborate în funcție de natura, obiectivul și impactul social al fiecărui tip de construcție. Respectarea acestor reguli nu poate fi convertită într-o pretinsă îngrijire a exercitării dreptului de proprietate. Totodată, normele criticate nu sunt de natură să creeze un regim discriminatoriu pentru persoanele care, pentru a obține autorizație de construire pentru clădiri edificate în lipsa acesteia, trebuie să obțină aprobarea unei documentații de urbanism și cele care, anterior modificărilor introduse prin textele de lege criticate, au intrat în legalitate fără a fi obligate să facă astfel de demersuri.

12. **Președinții celor două Camere ale Parlamentului** nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, punctele de vedere ale Guvernului și Avocatului Poporului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

13. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

14. **Obiectul excepției de neconstituționalitate** îl constituie prevederile art. 32 alin. (1) lit. e) și cele ale art. 56¹ din Legea nr. 350/2001 privind amenajarea teritoriului și urbanismul, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 373 din 10 iulie 2001, cu modificările și completările ulterioare, care au următorul conținut:

— Art. 32 alin. (1) lit. e): „(1) În cazul în care prin cererea pentru emiterea certificatului de urbanism se solicită o modificare de la prevederile documentațiilor de urbanism aprobate pentru zona respectivă sau dacă condițiile specifice ale amplasamentului ori natura obiectivelor de investiții o impun, autoritatea publică locală are dreptul ca, după caz, prin certificatul de urbanism (...):

e) să permită întocmirea documentației tehnice pentru autorizația de construire, fără elaborarea unei documentații de urbanism, în situația construirii pe o parcelă în cadrul unui front preexistent, în care clădirile de pe parcelele adiacente au același regim de înălțime cu cel solicitat.”;

— Art. 56¹: „Nu pot fi inițiate și aprobate documentații de urbanism care au ca scop intrarea în legalitate a unor construcții edificate fără autorizație de construire sau care nu respectă prevederile autorizației de construire.”

15. În opinia autorului excepției de neconstituționalitate, prevederile de lege criticate contravin dispozițiilor din Constituție cuprinse în art. 16 care consacră principiul egalității cetățenilor în fața legii și a autorităților publice și în art. 44 privind dreptul de proprietate privată.

16. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea reține că, în conformitate cu principiile generale stabilite prin Legea nr. 350/2001, urbanismul are ca principal scop stimularea evoluției complexe a localităților, prin elaborarea și implementarea strategiilor de dezvoltare spațială, durabilă și integrată, pe termen scurt, mediu și lung. Acesta urmărește stabilirea direcțiilor dezvoltării spațiale a localităților urbane și rurale, în acord cu potențialul economic, social, cultural și teritorial al acestora și cu aspirațiile locuitorilor (art. 10 și art. 12 din Legea nr. 350/2001). În considerarea semnificației acestui termen, constând în proiectarea și planificarea generală a lucrărilor de construire, de sistematizare, de reconstruire sau, după caz, de restructurare a unei localități, și coroborat cu finalitatea urmărită, astfel cum a fost precizată prin prevederile legale mai sus citate, art. 31¹ alin. (1) din Legea nr. 350/2001 stabilește că dreptul de construire se acordă potrivit prevederilor legale, cu respectarea documentațiilor de urbanism și regulamentelor locale de urbanism aferente, aprobate potrivit Legii nr. 350/2001.

17. Prevederile art. 32 alin. (1) lit. e) din Legea nr. 350/2001, criticate în cauza de față, oferă posibilitatea autorităților publice locale competente în domeniu să permită solicitanților întocmirea documentației tehnice pentru autorizația de construire, fără elaborarea unei documentații de urbanism, în situația construirii pe o parcelă în cadrul unui front preexistent, în care clădirile de pe parcelele adiacente au același regim de înălțime cu cel solicitat.

18. Referindu-se la dispozițiile art. 32 în integralitatea sa, Curtea Constituțională a constatat, prin Decizia nr. 694 din 28 iunie 2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 611 din 24 august 2012, că acestea nu instituie un tratament juridic diferențiat al proprietății, fiind în deplin acord cu exigențele art. 44 alin. (2) teza întâi din Constituție, întrucât titularul dreptului de proprietate asupra imobilului nu este împiedicat să exercite neîngrădit atributele specifice dreptului de proprietate. Curtea a subliniat că, potrivit dispozițiilor art. 44 alin. (1) teza a doua din Constituție, dreptul de proprietate nu are caracter absolut, conținutul și limitele sale fiind stabilite de lege. În același timp, însă, dreptul de proprietate, ca orice alt drept, trebuie exercitat cu bună-credință și în acord cu interesele și drepturile altor titulari de drepturi sau cu interesul general al societății sau al unei comunități determinate. În acest sens Curtea a arătat că normele legale referitoare la amenajarea

teritoriului și urbanism, reglementate de Legea nr. 350/2001, urmăresc tocmai obținerea unui echilibru rezonabil între interesele particulare ale titularilor dreptului de proprietate și interesul public ce constă în protejarea mediului și asigurarea dreptului la un mediu sănătos, garantat de art. 35 din Constituție. Pentru evitarea abuzurilor în domeniul construcțiilor, cu consecințe extrem de grave asupra dezideratului de armonizare a mediului urban concomitent cu protejarea mediului natural, legea cuprinde anumite reguli privind regimul autorizațiilor de construire, elaborate în funcție de natura, obiectivul și impactul social al fiecărui tip de construcție. Respectarea acestor reguli nu poate fi convertită într-o pretinsă îngrădire a exercitării dreptului de proprietate.

19. Curtea a precizat că, dacă autorul excepției soluționate prin decizia menționată, care, similar celui al excepției de față, nu se afla în ipotezele normelor legale ce reglementează situațiile în care, sub anumite condiții stricte, autoritatea publică locală poate accepta cererea de modificare a prevederilor documentațiilor de urbanism, nu înseamnă că actul normativ în cauză instituie o discriminare în defavoarea sa ori că este afectat dreptul său de proprietate.

20. Totodată, prin Decizia nr. 286 din 22 mai 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 569 din 31 iulie 2014, examinând dispozițiile art. 56¹ din Legea nr. 350/2001, care interzic inițierea și aprobarea documentațiilor de urbanism ce au ca scop intrarea în legalitate a unor construcții edificate fără autorizație de construire sau care nu respectă prevederile autorizației de construire, Curtea a reținut (paragraful 20) că au fost introduse în Legea nr. 350/2001 prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 7/2011, în preambulul căreia legiuitorul delegat a precizat că modificarea a fost impusă, printre altele, de necesitatea „reducerii drastice a practicilor urbanismului derogatoriu, practici care au dus la un proces de transformare internă incoerentă a localităților și de extindere necontrolată ce a determinat disfuncții și costuri uneori imposibil de suportat pentru comunitățile locale, ocupări și desființări ale spațiilor verzi, ce au generat probleme grave de mediu, precum și o avalanșă de situații litigioase care au afectat securitatea juridică a investițiilor”. De asemenea, un alt motiv ce a determinat legiuitorul să adopte o astfel de reglementare a constatat în „descurajarea și eliminarea practicilor de modificare a reglementărilor urbanistice existente pentru intrarea în legalitate a unor construcții ilegale, executate fără autorizație de construire sau fără respectarea prevederilor acesteia”.

21. Prin aceeași decizie, paragraful 21, Curtea Constituțională a reținut că, în lumina dispozițiilor art. 1 paragraful 2 din Primul Protocol adițional la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, potrivit cărora statele semnatare ale Convenției pot adopta legile pe care le consideră necesare pentru a reglementa folosința bunurilor conform interesului general, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a statuat, prin Hotărârea din 19 decembrie 1989, pronunțată în Cauza *Mellacher și alții împotriva Austriei* (paragraful 45), că astfel de legi sunt „necesare și obișnuite în domeniul proprietăților, care, în societățile moderne, sunt o preocupare centrală a politicilor economice și sociale. Pentru a implementa astfel de politici, legislativul trebuie să aibă o largă marjă de apreciere atât în ceea ce privește stabilirea existenței unei probleme de interes public ce necesită măsuri de control, cât și în alegerea unor modalități de aplicare detaliate pentru implementarea măsurilor vizate”.

22. De asemenea, Curtea a constatat (paragraful 24 din aceeași decizie) că nu poate reține nici critica prin raportare la art. 16 alin. (1) din Legea fundamentală, întrucât textele de lege

supuse controlului de constituționalitate nu sunt de natură să creeze un regim discriminatoriu pentru persoanele care, pentru a obține autorizație de construire pentru clădiri edificate în lipsa acesteia, trebuie să obțină aprobarea unei documentații de urbanism și cele care, anterior modificărilor introduse prin textele de lege criticate, au intrat în legalitate fără a fi obligate să facă astfel de demersuri. Sub acest aspect, în jurisprudența sa, de exemplu, Decizia nr. 44 din 24 aprilie 1996, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 345 din 17 decembrie 1996, Curtea Constituțională a statuat că, dacă prin jocul unor prevederi legale anumite persoane pot ajunge în situații defavorabile, apreciate subiectiv, prin prisma propriilor lor interese, ca defavorabile, acest fapt nu reprezintă o discriminare care să afecteze constituționalitatea textelor respective.

23. Autorul prezentei excepții de neconstituționalitate critică prevederile art. 32 alin. (1) lit. e) din Legea nr. 350/2001 prin prisma interpretării pe care instanțele judecătorești o pot da acestora în coroborare cu cele ale art. 56¹ din aceeași lege, care interzic inițierea și aprobarea documentațiilor de urbanism care au ca scop intrarea în legalitate a unor construcții edificate fără autorizație de construire sau care nu respectă prevederile autorizației de construire, pe motiv că legea nu distinge între construcțiile noi și cele deja edificate, dar pe care proprietarul dorește să le modifice prin supraetajare, în condițiile în care construcția inițială a fost realizată cu depășirea prescripțiilor autorizației de construcție eliberate pentru aceasta. Pretinsa lipsă de claritate a legii nu reprezintă, în situația dată, o veritabilă critică de constituționalitate, ci antamează o problemă de aplicare a legii la speța concretă, care intră în competența exclusivă a instanței investite cu soluționarea litigiului constând în anularea unui certificat de urbanism și obligarea primarului sectorului 1 București la emiterea unui alt certificat care să îi permită solicitantului intrarea în legalitate.

24. În ceea ce privește prevederile art. 56¹ din Legea nr. 350/2001, se susține, de asemenea, că acestea instituie premisele unei discriminări și, totodată, contravin art. 44 din Legea fundamentală, întrucât folosesc în conținutul lor noțiunea de „documentații de urbanism”, fără să distingă dacă aceasta include sau nu și documentația tehnică, ceea ce ar putea determina autoritatea care interpretează și aplică legea să creeze o diferență de tratament juridic, în sensul includerii documentației tehnice în noțiunea „documentații de urbanism”. Față de aceste susțineri, Curtea reține că documentațiile de urbanism au o reglementare proprie, rolul, conținutul și regimul lor juridic fiind explicitate detaliat în art. 44 și 45 din Legea nr. 350/2001. Potrivit acestor prevederi, documentațiile de urbanism stabilesc condițiile de ocupare a terenurilor cu construcții și sunt rezultatul unui proces de planificare urbană referitoare la un teritoriu determinat, prin care se analizează situația existentă și se stabilesc obiectivele, acțiunile, procesele și măsurile de amenajare și de dezvoltare durabilă a localităților. Totodată, legea enumeră expres documentațiile de urbanism, și anume planul urbanistic general și regulamentul local aferent acestuia; planul urbanistic zonal și regulamentul local aferent acestuia și planul urbanistic de detaliu. În schimb, documentația tehnică își găsește consacarea într-un alt act normativ, Legea nr. 50/1991 privind autorizarea executării lucrărilor de construcții, în conformitate cu care documentația tehnică este necesară pentru autorizarea executării lucrărilor de construcții, elaborarea acesteia constituind una dintre etapele procedurii de autorizare a executării lucrărilor de construcții, procedură care începe odată cu depunerea cererii pentru emiterea certificatului de urbanism în scopul obținerii, ca act final, a autorizației de construire. Așadar, nu se poate susține că art. 56¹ din Legea nr. 350/2001, criticat în cauză, ar fi neconstituțional ca urmare a pretinsei neclarități și imprecizii.

25. Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, precum și al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate ridicată de Saadati-Sohi Manochehr în Dosarul nr. 2.127/3/2014 al Curții de Apel București — Secția a VIII-a contencios administrativ și fiscal și constată că dispozițiile art. 32 alin. (1) lit. e) și ale art. 56¹ din Legea nr. 350/2001 privind amenajarea teritoriului și urbanismul sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Curții de Apel București — Secția a VIII-a contencios administrativ și fiscal și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 21 noiembrie 2019.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE
prof. univ. dr. **VALER DORNEANU**

Magistrat-asistent,
Valentina Bărbățeanu

ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE

MINISTERUL APĂRĂRII NAȚIONALE

ORDIN

pentru modificarea și completarea Procedurii de supraveghere, în domeniul de activitate al Ministerului Apărării Naționale, a aplicării în plan intern a sancțiunilor internaționale obligatorii pentru România, aprobată prin Ordinul ministrului apărării naționale nr. M.20/2010

Pentru aplicarea dispozițiilor art. 17 alin. (6) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 202/2008 privind punerea în aplicare a sancțiunilor internaționale, aprobată cu modificări prin Legea nr. 217/2009, cu modificările și completările ulterioare, în temeiul prevederilor art. 40 alin. (1) din Legea nr. 346/2006 privind organizarea și funcționarea Ministerului Apărării Naționale, republicată, cu modificările ulterioare,

ministrul apărării naționale emite prezentul ordin.

Art. I. — Procedura de supraveghere, în domeniul de activitate al Ministerului Apărării Naționale, a aplicării în plan intern a sancțiunilor internaționale obligatorii pentru România, aprobată prin Ordinul ministrului apărării naționale nr. M.20/2010, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 90 din 10 februarie 2010, se modifică și se completează după cum urmează:

1. **La articolul 2 alineatul (1), după litera e) se introduce o nouă literă, litera f), cu următorul cuprins:**

„f) Direcția generală juridică.”

2. **La articolul 3, alineatul (2) se modifică și va avea următorul cuprins:**

„(2) În situația în care în procesul de coordonare a supravegherii apar situații care necesită analiză și interpretare

juridică, Departamentul pentru armamente solicită punctul de vedere al Direcției generale juridice.”

3. **La articolul 4, litera h) se modifică și va avea următorul cuprins:**

„h) notifică Ministerului Afacerilor Externe, ori de câte ori este nevoie, reprezentanții MAPN în cadrul Consiliului interministerial. Structurile centrale prevăzute la art. 2 alin. (1) lit. a), b) și d)—f) notifică Departamentului pentru armamente numele reprezentantului, datele de contact și tipul autorizației de acces la informații clasificate secrete de stat, al cărui nivel de secretizare trebuie să fie cel puțin «strict secret».”

Art. II. — Prezentul ordin se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

p. Ministrul apărării naționale,
Simona Cojocaru,
secretar de stat

București, 13 februarie 2020.
Nr. M.25.

ACTE ALE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

COMPLETUL PENTRU SOLUȚIONAREA RECURSULUI ÎN INTERESUL LEGII

DECIZIA Nr. 31

din 11 noiembrie 2019

Dosar nr. 1.142/1/2019

Gabriela Elena Bogasiu	— vicepreședintele Înaltei Curți de Casație și Justiție, președintele completului
Laura-Mihaela Ivanovici Eugenia Voicheci	— președintele Secției I civile — președintele Secției a II-a civile
Ionel Barbă	— președintele delegat al Secției de contencios administrativ și fiscal
Daniel Grădinaru	— președintele Secției penale
Mirela Vișan	— judecător la Secția I civilă
Beatrice Ioana Nestor	— judecător la Secția I civilă
Bianca Elena Țândărescu	— judecător la Secția I civilă
Simona Gina Pietreanu	— judecător la Secția I civilă
Sorinela Alina Macavei	— judecător la Secția I civilă
Alina Iuliana Țuca	— judecător la Secția I civilă
Ruxandra Monica Duță	— judecător la Secția a II-a civilă
George Bogdan Florescu	— judecător la Secția a II-a civilă
Roxana Popa	— judecător la Secția a II-a civilă
Iulia Manuela Cîrnu	— judecător la Secția a II-a civilă
Valentina Vrabie	— judecător la Secția a II-a civilă
Marian Budă	— judecător la Secția a II-a civilă
Adriana Elena Gherasim	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Marius Ionel Ionescu	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Emilia Claudia Vișoiu	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Liliana Vișan	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Gheza Attila Farmathy	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Daniel Gheorghe Severin	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Ionuț Mihai Matei	— judecător la Secția penală
Oana Burnel	— judecător la Secția penală

Completul pentru soluționarea recursului în interesul legii a fost legal constituit conform dispozițiilor art. 516 alin. (2) din Codul de procedură civilă și ale art. 27² alin. (2) lit. b) din Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție, republicat, cu modificările și completările ulterioare (*Regulamentul*).

Ședința a fost prezidată de doamna judecător Gabriela Elena Bogasiu, vicepreședintele Înaltei Curți de Casație și Justiție.

Procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție a fost reprezentat de doamna Luminița Nicolescu, procuror șef birou din cadrul Secției judiciare — Serviciul judiciar civil.

La ședința de judecată a participat doamna Mihaela Lorena Mitroi, magistrat-asistent desemnat în conformitate cu dispozițiile art. 27³ din Regulament.

Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru soluționarea recursului în interesul legii a luat în examinare recursul în interesul legii formulat de Colegiul de conducere al Curții de Apel Brașov ce face obiectul Dosarului nr. 1.142/1/2019.

Magistratul-asistent a prezentat referatul cauzei, arătând că la dosar au fost depuse raportul întocmit de judecătorii-raportori, punctul de vedere formulat de Ministerul Public — Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție și opiniile specialiștilor consultați, după care președintele completului a acordat cuvântul asupra recursului în interesul legii.

Reprezentanta Ministerului Public a solicitat admiterea recursului în interesul legii și pronunțarea unei hotărâri pentru interpretarea și aplicarea unitară a legii, apreciind că cea de-a doua orientare jurisprudențială prezentată în sesizare este în litera și spiritul legii. A susținut punctul de vedere formulat în scris, arătând că, față de dispozițiile art. 131 din Codul de procedură civilă, cea de-a doua instanță investită este ținută să își verifice doar propria competență, fără a avea posibilitatea de a critica soluția instanței de trimitere.

Președintele completului a consultat membrii completului cu privire la existența unor întrebări pentru reprezentanta Ministerului Public și, constatând că nu există întrebări, a declarat dezbaterile închise, iar completul a rămas în pronunțare asupra recursului în interesul legii.

ÎNALTA CURTE,

deliberând asupra recursului în interesul legii, constată următoarele:

I. Sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție. Obiectul recursului în interesul legii

1. Înalta Curte de Casație și Justiție a fost investită prin Hotărârea nr. 51 din 3 aprilie 2019 a Colegiului de conducere al Curții de Apel Brașov cu recursul în interesul legii în materie civilă ce vizează următoarea problemă de drept soluționată diferit de instanțele judecătorești: *„Dacă instanța investită prin hotărâre de declinare a competenței poate invoca necompetența materială/funcțională, fără a-și verifica competența materială/funcțională în temeiul dispozițiilor de drept aplicabile, doar cu motivarea că instanța care a declinat competența în favoarea sa nu a invocat excepția necompetenței materiale în termenul prevăzut de dispozițiile art. 131 din Codul de procedură civilă, apreciindu-se astfel că această instanță a devenit competentă să soluționeze cauza ca urmare a pronunțării unei încheieri interlocutorii prin care a reținut că este competentă material/funcțională.”*

II. Prevederile legale incidente

2. Art. 131 din Codul de procedură civilă, având denumirea marginală „Verificarea competenței”, prevede că: *„(1) La primul termen de judecată la care părțile sunt legal citate în fața primei instanțe și pot pune concluzii, judecătorul este obligat, din oficiu, să verifice și să stabilească dacă instanța sesizată este competentă general, material și teritorial să judece pricina,*

consemnând în cuprinsul încheierii de ședință temeiurile de drept pentru care constată competența instanței sesizate. Încheierea are caracter interlocutoriu.

(2) În mod excepțional, în cazul în care pentru stabilirea competenței sunt necesare lămuriri ori probe suplimentare, judecătorul va pune această chestiune în discuția părților și va acorda un singur termen în acest scop.”

III. Orientările jurisprudențiale divergente

3. Cele două orientări jurisprudențiale identificate în practica judiciară la nivelul instanțelor naționale de toate gradele jurisdicționale, inclusiv la nivelul Înaltei Curți de Casație și Justiție, care au justificat prezenta sesizare cu recurs în interesul legii sunt următoarele:

4. Într-o primă orientare jurisprudențială, unele instanțe consideră că necompetența materială poate fi invocată de părți ori de judecător doar în fața primei instanțe, până la primul termen de judecată la care părțile sunt legal citate, în condițiile art. 131 din Codul de procedură civilă. Invocarea excepției de necompetență materială de soluționare a cauzei, ulterior acestui moment procesual, nu mai este posibilă, competența materială fiind câștigată în mod definitiv de instanța pe rolul căreia a fost introdusă cererea. În măsura în care prima instanță invocă excepția necompetenței materiale ulterior momentului prevăzut de dispozițiile art. 131 din Codul de procedură civilă, instanța ulterior investită își poate declina competența în favoarea primei instanțe, cu motivarea că această instanță a devenit competentă să soluționeze cauza, ca urmare a pronunțării unei încheieri interlocutorii prin care a reținut că este competentă material/funcțional.

5. Un argument suplimentar în sprijinul acestei opinii este acela că instanța investită cu soluționarea cauzei are obligația de a verifica, potrivit art. 200 alin. (2) din Codul de procedură civilă, competența materială/funcțională de soluționare a cauzei, având posibilitatea de a trimite dosarul completului specializat competent, prin încheiere dată fără citirea părților, dar și cel mai târziu la primul termen de judecată, cu ocazia verificării competenței materiale de soluționare a cauzei, în condițiile art. 131 din Codul de procedură civilă.

6. Încheierea prin care instanța stabilește competența este interlocutorie, astfel că leagă instanța de măsura pe care a ordonat-o, în sensul că nu mai poate reveni asupra ei printr-o încheiere ulterioară sau prin hotărârea finală.

7. Situația este atipică, deoarece instanța investită cu soluționarea conflictului de competență trebuie să aibă în vedere nu numai normele de competență și dispozițiile legale care stabilesc competența materială/funcțională, ci și normele de drept procesual, care atribuie competența de soluționare completului/instanței care s-a declarat competent/competentă să soluționeze cauza.

8. Într-o a doua orientare jurisprudențială, instanțele au apreciat că soluția de dezinvestire a instanței care constată conflictul negativ de competență cu motivarea că, prin neinvocarea excepției necompetenței materiale, în condițiile art. 130 alin. (2) din Codul de procedură civilă, adică la primul termen la care părțile au fost legal citate, prima instanță investită a devenit în mod exclusiv competentă să judece litigiul este greșită deoarece, constatând conflictul negativ de competență, acea instanță s-a poziționat ca instanță de control judiciar în privința sentinței tribunalului, ceea ce contravine dispozițiilor art. 132 alin. (3) din Codul de procedură civilă.

9. În concluzie, din analiza practicii judiciare existente la nivelul instanțelor naționale s-a constatat de către autorul sesizării cu recurs în interesul legii că au fost exprimate ambele opinii în ceea ce privește problema de drept referitoare la împrejurarea dacă instanța investită prin hotărâre de declinare a competenței poate invoca necompetența materială cu motivarea că instanța care a declinat competența în favoarea

sa nu a invocat excepția necompetenței materiale în termenul prevăzut de dispozițiile art. 131 din Codul de procedură civilă. Pe de altă parte, opiniile și practica judiciară au fost unanime, în sensul că necompetența materială poate fi invocată la primul termen de judecată la care părțile sunt legal citate în fața primei instanțe și pot pune concluzii (potrivit dispozițiilor art. 131 din Codul de procedură civilă, astfel cum a fost modificat prin Legea nr. 310/2018 pentru modificarea și completarea Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, precum și pentru modificarea și completarea altor acte normative).

IV. Jurisprudența Curții Constituționale

10. Nu a fost identificată jurisprudență relevantă cu privire la problema de drept ce face obiectul recursului în interesul legii.

V. Opinia titularului sesizării

11. Colegiul de conducere al Curții de Apel Brașov a apreciat ca fiind corectă cea de-a doua opinie jurisprudențială prezentată. Totodată, prin actul de sesizare s-a arătat că la nivelul Curții de Apel Brașov au fost identificate soluții divergente.

VI. Opinia procurorului general

12. Prin punctul de vedere formulat în scris, procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție a apreciat cea de-a doua orientare jurisprudențială ca fiind în litera și spiritul legii.

13. A arătat că hotărârea de declinare a competenței produce efecte diferite în legătură cu dezinvestirea instanței sesizate și cu investirea altei instanțe sau altui organ cu atribuții jurisdicționale. Dacă în cazul dezinvestirii se vorbește despre efectele puterii lucrului judecat a hotărârii pronunțate, nu același lucru se poate afirma în privința efectului de investire a altei instanțe sau a altui organ cu atribuții jurisdicționale.

14. Nicio dispoziție a legii nu îi impune organului în favoarea căruia s-a trimis dosarul obligația de a proceda la soluționarea cauzei respective înainte de a-și verifica propria competență. De altminteri, verificarea propriei competențe reprezintă una dintre primele obligații ale oricărui organ de jurisdicție. Prin urmare, hotărârea de declinare nu se impune, cu autoritatea specifică lucrului judecat, și în fața instanței sau organului cu atribuții jurisdicționale la care s-a trimis cauza spre soluționare. Cu alte cuvinte, ceea ce poate face instanța investită printr-o hotărâre de declinare de competență este să își verifice propria competență, fără a putea însă verifica dacă instanța care și-a declinat deja competența a respectat sau nu termenul în care acest lucru este posibil, întrucât, dacă ar proceda astfel, cea de a doua instanță s-ar comporta ca o instanță de control judiciar. De altfel, o astfel de soluție ar fi imposibil de admis, mai ales în cazul în care hotărârea de declinare de competență a fost pronunțată de către o instanță egală în grad sau superioară celei care a fost investită în acest mod.

15. În susținerea punctului său de vedere, procurorul general a afirmat că este imposibil de admis că o instanță inferioară sau egală în grad (respectiv instanța în favoarea căreia a fost declinată competența de soluționare a cauzei) poate cenzura hotărârea unei instanțe superioare sau egale în grad (respectiv instanța care a pronunțat hotărârea de declinare de competență). Acest lucru este cu atât mai greu de primit cu cât o astfel de hotărâre (de declinare de competență) este fără cale de atac.

16. Față de dispozițiile art. 131 din Codul de procedură civilă, cea de-a doua instanță investită este ținută să își verifice doar propria competență, fără a avea posibilitatea de a critica soluția instanței de trimitere.

17. În soluționarea excepției de necompetență, judecătorul este chemat să verifice și să stabilească dacă instanța sesizată este competentă să judece pricina, și nu modul de soluționare a excepției de necompetență în fața altei instanțe (cea care a pronunțat hotărârea de declinare de competență), întrucât

instanța investită prin declinare de competență nu acționează ca instanță de control judiciar față de instanța de declinare.

VII. Opiniile exprimate de specialiștii consultați

(i) *Facultatea de Drept din cadrul Universității „Nicolae Titulescu” din București*

18. Prin punctul de vedere formulat la data de 13 iunie 2019 s-a apreciat că instanța investită prin hotărârea de declinare a competenței poate invoca necompetența materială/funcțională dacă instanța care și-a declinat competența în favoarea sa nu a invocat excepția de necompetență în termenul legal, indiferent dacă această din urmă instanță se declarase sau nu competentă prin încheiere interlocutorie pronunțată potrivit dispozițiilor art. 131 alin. (1) din Codul de procedură civilă.

19. S-a arătat că prin neinvocarea în termen a excepției necompetenței materiale/funcționale (și teritoriale) intervine decăderea părții interesate din dreptul de a invoca excepția de necompetență, astfel încât se fixează definitiv competența în favoarea instanței sesizate de reclamant. Prin urmare, aceasta devine competentă să soluționeze cauza, ceea ce înseamnă că, ulterior, ea nu își va mai putea declina în mod legal competența, deoarece, dacă s-ar admite o astfel de posibilitate, ar însemna să se nesocotească dispozițiile art. 130 alin. (2) din Codul de procedură civilă, care este o normă de ordine publică.

20. Pentru ipoteza în care, potrivit art. 131 alin. (1) din Codul de procedură civilă, instanța sesizată de reclamant s-a declarat competentă să soluționeze cauza, dacă s-ar admite soluția conform căreia instanța ar putea în mod legal să își decline ulterior competența, ar însemna să se deroge de la norma de ordine publică ce stabilește caracterul interlocutoriu al acestei încheieri fără a exista un text de lege expres în acest sens; însă, potrivit regulilor unanim admise în doctrină și în jurisprudență, precum și conform art. 10 din Codul civil, excepțiile (derogările) trebuie să fie expres și limitativ prevăzute de lege, iar nu deduse pe cale de interpretare.

21. Opinia contrară se întemeiază pe argumentul că instanța investită prin declinarea competenței s-ar poziționa ca o instanță de control judiciar față de instanța care și-a declinat competența, însă această susținere nu poate fi primită. În toate cazurile în care se ivește un conflict negativ de competență, instanța care își declină cea din urmă competența verifică/constată, în aprecierea sa, nu numai faptul că ea nu este competentă, ci și faptul că instanța sesizată inițial este competentă, deoarece declinările de competență trebuie să fie reciproce. Cu alte cuvinte, ea constată că instanța sesizată inițial a greșit declinându-și competența, greșeala putând consta nu numai în faptul că nu a aplicat în mod corespunzător textul de lege referitor la stabilirea competenței, ci și în faptul că nu a aplicat în mod corespunzător dispozițiile legale care reglementează procedura de soluționare a excepției de necompetență.

22. Soluția contrară ar permite instanței sesizate de reclamant să se dezinvestească (fără a exista posibilitatea apariției unui conflict negativ de competență) în orice situație de soluționare a unei cauze nu prin raportare la dispozițiile legale care stabilesc competența, ci aplicând greșit prevederile legale care reglementează soluționarea excepției.

23. De altfel, instanța investită prin declinarea competenței nici nu realizează un veritabil control judiciar, ci doar constată că ea a devenit necompetentă să soluționeze cauza începând cu momentul la care a expirat termenul legal de invocare a excepției de necompetență materială/funcțională (sau teritorială) în fața instanței sesizate de reclamant, deoarece la acel moment instanța inițial investită a devenit competentă.

(ii) *Facultatea de Drept din cadrul Universității de Vest din Timișoara*

24. Prin opinia juridică înregistrată la 24 iunie 2019 s-a considerat corectă prima orientare jurisprudențială expusă, care a ajuns la concluzia că necompetența materială poate fi invocată

de către părți ori de către judecător doar în fața primei instanțe, până la primul termen de judecată la care părțile sunt legal citate, în condițiile art. 131 din Codul de procedură civilă. Invocarea excepției de necompetență materială ulterior primului termen de judecată la care părțile sunt legal citate și pot pune concluzii nu mai este posibilă, competența materială fiind câștigată în mod definitiv de instanța pe rolul căreia a fost introdusă cererea.

25. Pentru susținerea acestei interpretări s-a arătat că trebuie avute în vedere și prevederile art. 132 alin. (1) din Codul de procedură civilă, care dispun că atunci când în fața instanței de judecată se pune în discuție competența acesteia, din oficiu sau la cererea părților, aceasta este obligată să stabilească instanța judecătorească competentă ori, dacă este cazul, un alt organ cu activitate jurisdicțională competent.

26. Soluționarea excepției determină, în funcție de soluția la care s-a oprit instanța, trecerea la judecarea cauzei, la declinarea de competență sau la respingerea cererii ca inadmisibilă.

27. Excepția de necompetență materială (sau teritorială) de ordine publică, dacă nu a fost invocată în termenul legal, nu va mai putea fi invocată până la finalul procesului, nici în faza judecării în primă instanță, nici în căile de atac, ceea ce reprezintă o caracteristică a excepțiilor relative. Excepția de necompetență materială (sau teritorială) de ordine publică a dobândit, în acest fel, o natură mixtă, îmbinând trăsăturile specifice excepțiilor absolute și celor relative.

28. Instanța investită prin hotărârea de declinare a competenței poate invoca excepția necompetenței materiale/funcționale, deoarece termenul stabilit de legiuitor — primul termen de judecată la care părțile sunt legal citate în fața primei instanțe și pot pune concluzii — a expirat în fața primei instanțe sesizate și, chiar dacă ne aflăm în prezența unei excepții de ordine publică, legiuitorul nu a mai permis invocarea acestei excepții oricând.

29. Observând că prima instanță sesizată a devenit competentă ca urmare a depășirii momentului procesual menționat de art. 131 din Codul de procedură civilă, fiind dată încheierea prevăzută de art. 132 alin. (2) din Codul de procedură civilă, în mod corect cea de-a doua instanță poate observa că, în privința cauzei civile respective, competența materială/funcțională nu îi mai aparține, fiind deja câștigată de prima instanță. Mai mult, trebuie observat că încheierea interlocutorie pe care a pronunțat-o prima instanță nu poate fi atacată decât odată cu fondul cauzei, de unde rezultă că aceasta devine obligatorie atât pentru prima instanță sesizată, cât și pentru cea de a doua instanță. Or, invocarea excepției de necompetență materială/funcțională de către a doua instanță sesizată ca urmare a declinării de competență nu reprezintă altceva decât respectarea încheierii interlocutorii pronunțate de prima instanță, fără a mai fi necesare alte verificări.

30. Drept urmare, admiterea excepției de necompetență materială/funcțională a celei de a doua instanțe sesizate se poate dispune exclusiv în raport cu încheierea interlocutorie a instanței mai întâi investite cu soluționarea cauzei.

31. În schimb, contrar celei de a doua opinii exprimate, specialiștii Facultății de Drept din cadrul Universității de Vest din Timișoara nu consideră că instanța din urmă sesizată s-ar poziționa, în fapt, ca o instanță de control judiciar în condițiile în care doar își verifică propria competență și, cu această ocazie, se raportează și la încheierea interlocutorie a primei instanțe investite. Ulterior, stabilirea în mod definitiv a instanței care va soluționa respectiva cauză nu este atributul celei de a doua instanțe sesizate, ci al instanței superioare comune care va pronunța o hotărâre definitivă prin care va lămuri aspectul privitor la competență.

32. S-a apreciat că a doua opinie exprimată nu reflectă spiritul dispozițiilor cuprinse în art. 131—135 din Codul de procedură civilă deoarece nu ar permite, teoretic, nicio verificare de competență din partea instanței din urmă sesizate, excluzând astfel *de plano* posibilitatea ivirii unui conflict negativ de competență, deși legiuitorul îl reglementează expres tocmai în scopul producerii de consecințe juridice. Mai mult, se omite faptul că hotărârea celei de a doua instanțe de declinare a competenței nu produce consecințele prevăzute de art. 135 alin. (4) din Codul de procedură civilă și nu leagă instanța în favoarea căreia cauza este din nou declinată (în ipoteza de față, instanța investită inițial), ci doar se declină dosarul și se constată conflictul negativ de competență. Ca atare, nu se poate considera că instanța din urmă sesizată și-ar aroga competențe pe care legea nu i le atribuie, ba dimpotrivă, procedând astfel, a doua instanță este cea care respectă dispozițiile procesuale și, constatând ivit conflictul negativ de competență, oferă instanței superioare comune posibilitatea restabilirii legalității sub aspectul determinării instanței competente material/funcțional, adică tocmai instanța inițial investită.

(iii) *Centrul de procedură civilă din cadrul Facultății de Drept a Universității din București*

33. Prin opinia științifică înregistrată la 27 iunie 2019 s-a apreciat că este corectă prima orientare jurisprudențială expusă în sesizarea privind recursul în interesul legii, respectiv aceea că necompetența materială poate fi invocată de părți ori de judecător doar în fața primei instanțe, până la primul termen de judecată la care părțile sunt legal citate și pot pune concluzii, în condițiile art. 131 din Codul de procedură civilă. Invocarea excepției de necompetență materială de soluționare a cauzei ulterior acestui moment procesual nu mai este posibilă, competența materială fiind câștigată în mod definitiv de instanța la care a fost introdusă cererea. În măsura în care prima instanță invocă excepția necompetenței materiale ulterior momentului prevăzut expres în art. 131 din Codul de procedură civilă, instanța ulterior investită își poate declina competența în favoarea primei instanțe, motivând că această instanță a devenit competentă să soluționeze cauza, ca urmare a pronunțării unei încheieri interlocutorii prin care a reținut că este competentă material. Chiar și în absența unei încheieri interlocutorii prin care s-a reținut competența, altfel obligatorie conform art. 131 alin. (1) din Codul de procedură civilă, efectul neinvocării în termen a excepției de necompetență este consolidarea competenței în favoarea instanței sesizate, aspect care nu poate fi ulterior ignorat.

34. În argumentarea acestei opinii s-a arătat că prin efectul neinvocării în termen a excepției de necompetență instanța inițial sesizată devine competentă să soluționeze cauza, prin efectul unei prorogări legale de competență *sui-generis*, care rezultă implicit, dar neîndoielnic, din ansamblul reglementării instituite de art. 130 și 131 din Codul de procedură civilă.

35. Într-adevăr, dacă instanța inițial necompetentă, devenită însă competentă prin neinvocarea excepției în termenul legal, ar fi, totuși, considerată îndreptățită să își decline competența către instanța pe care o consideră a fi competentă — în urma unei examinări, desigur, tardive — termenul legal ar rămâne fără niciun efect practic, deoarece declinarea competenței făcută în condiții nelegale ar rămâne în ființă, impunându-se atât instanței de trimitere, cât și instanței ierarhic superioare care va pronunța regulatur de competență.

36. Prin opinia exprimată s-a apreciat că această posibilitate trebuie recunoscută instanței la care se declină competența, deoarece, în caz contrar, normele care reglementează condițiile și mai ales termenele de invocare a excepției de necompetență ar fi lipsite de orice eficiență.

37. Mai mult decât atât, pentru identitate de rațiune și pentru consecvență ar trebui ca nici instanța care ar avea competența

să soluționeze eventualul conflict negativ de competență să nu poată face o atare analiză. Or, o atare concluzie, în mod evident, nu poate fi primită fără a goli de conținut mecanismul de reglare a conflictului de competență.

38. S-a apreciat că instanța care primește dosarul își poate invoca, din oficiu, în condițiile art. 130 alin. (2) și art. 131 din Codul de procedură civilă, necompetența materială (procesuală sau funcțională), respectiv necompetența teritorială și declina competența în favoarea instanței sau secției inițial investite, pentru considerentul că aceasta a devenit competentă prin neinvocarea în termen a excepției de necompetență. Procedând astfel nu se transformă într-o instanță de control judiciar, căci verifică doar întrunirea condițiilor prevăzute expres de regulile de invocare a excepției necompetenței materiale sau teritoriale exclusive.

39. De asemenea, instanța care soluționează conflictul de competență nu poate face abstracție de împrejurarea că instanța inițial investită a devenit competentă, prin acoperirea necompetenței sale inițiale, neinvocate în termen, ci va trebui să îi trimită acesteia dosarul, și aceasta deoarece ea trebuie să determine competența în concret, în pricina ce se judecă, iar nu în mod abstract, într-o pricină similară.

VIII. Raportul asupra recursului în interesul legii

40. Prin raportul întocmit în cauză, judecătorii-raportori au apreciat că, în interpretarea și aplicarea unitară a dispozițiilor art. 131 din Codul de procedură civilă, dacă prima instanță invocă excepția necompetenței materiale/funcționale după momentul prevăzut expres în art. 131 din Codul de procedură civilă, instanța ulterior investită își poate declina competența în favoarea primei instanțe, motivând că această instanță a devenit competentă să soluționeze cauza, ca urmare a pronunțării unei încheieri interlocutorii prin care a reținut că este competentă material/funcțional.

IX. Înalta Curte de Casație și Justiție

41. Examinând sesizarea cu recurs în interesul legii, raportul întocmit de judecătorii-raportori, punctul de vedere al Ministerului Public, opiniile exprimate de specialiștii consultați, precum și dispozițiile legale ce se solicită a fi interpretate în mod unitar, constată următoarele:

IX.1. Admisibilitatea recursului în interesul legii

42. Potrivit dispozițiilor art. 514 din Codul de procedură civilă, „*Pentru a se asigura interpretarea și aplicarea unitară a legii de către toate instanțele judecătorești, procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, din oficiu sau la cererea ministrului justiției, Colegiul de conducere al Înaltei Curți de Casație și Justiție, colegiile de conducere ale curților de apel, precum și Avocatul Poporului au îndatorirea să ceară Înaltei Curți de Casație și Justiție să se pronunțe asupra problemelor de drept care au fost soluționate diferit de instanțele judecătorești*”.

43. Art. 515 din Codul de procedură civilă prevede că „*Recursul în interesul legii este admisibil numai dacă se face dovada că problemele de drept care formează obiectul judecății au fost soluționate în mod diferit prin hotărâri judecătorești definitive, care se anexează cererii*”.

44. Aceste texte de lege stabilesc mecanismul, scopul și condițiile de admisibilitate, determinând totodată aria restrictivă a examinării pe care o face instanța în soluționarea recursului în interesul legii.

45. Astfel, unicul și fundamentalul scop al recursului în interesul legii este acela de a asigura interpretarea și aplicarea unitară a legii de către toate instanțele judecătorești. Spre această finalitate conduc și dispozițiile art. 126 alin. (3) din Constituția României — „*Înalta Curte de Casație și Justiție asigură interpretarea și aplicarea unitară a legii de către celelalte instanțe judecătorești, potrivit competenței sale*”.

46. Verificând regularitatea investiției în raport cu dispozițiile art. 514 din Codul de procedură civilă, care enumeră, în categoria subiectelor de drept care pot promova recurs în interesul legii, și colegiile de conducere ale curților de apel, se constată că această condiție, referitoare la calitatea procesuală activă, este îndeplinită.

47. Dispozițiile art. 515 din Codul de procedură civilă impun trei condiții de admisibilitate distincte, cumulative, pentru promovarea recursului în interesul legii, după cum urmează: problema de drept vizată să facă obiectul judecății; problema de drept să fi fost soluționată în mod diferit de către instanțe, prin hotărâri judecătorești definitive; hotărârile judecătorești definitive să fie anexate sesizării de recurs în interesul legii.

48. Sunt îndeplinite toate aceste cerințe de ordin formal prevăzute de prevederile art. 515 din Codul de procedură civilă, date fiind anexele memoriului de recurs în interesul legii din care rezultă că practica neunitară se identifică la nivelul instanțelor naționale. Sub acest aspect, tribunalele, curțile de apel și chiar Înalta Curte de Casație și Justiție, în cazuri de speță, au exprimat puncte de vedere diferite în soluționarea conflictelor negative de competență, prin hotărâri definitive, conturându-se două orientări jurisprudențiale, întemeiate pe interpretarea și aplicarea aceluiași prevederi legale, ceea ce justifică necesitatea pronunțării unei decizii care să asigure unitatea de jurisprudență.

49. În concluzie, recursul în interesul legii îndeplinește condițiile de admisibilitate prevăzute de art. 514—515 din Codul de procedură civilă, fiind exercitat de un subiect de drept căruia legea îi recunoaște legitimitate procesuală și având ca obiect o problemă de drept pentru care s-a făcut dovada că a fost soluționată în mod diferit, prin hotărâri judecătorești definitive, pronunțate de mai multe instanțe judecătorești de pe teritoriul țării.

IX.2. **Analiza problemei de drept ce face obiectul recursului în interesul legii**

50. Problema de drept care a suscitat interpretări diferite în practica instanțelor de judecată are următoarea premisă: dacă, atunci când își verifică propria competență, instanța de judecată căreia i se declină competența poate să verifice și în ce măsură instanța care și-a declinat competența în favoarea sa a procedat la respectarea dispozițiilor referitoare la condițiile și termenele de invocare a excepției de necompetență.

51. Cu alte cuvinte, problema de drept care a generat practica judiciară neunitară la nivelul instanțelor privește împrejurarea de a ști dacă a doua instanță, sesizată în urma declinării de competență materială procesuală¹, are posibilitatea de a-și verifica propria competență nu numai prin raportare la dispozițiile legale care instituie regulile de competență, ci și prin raportare la prevederile ce reglementează regimul juridic al invocării încălcării acestor reguli.

52. Se constată că prima orientare jurisprudențială expusă în sesizarea cu recurs în interesul legii formulată de Curtea de Apel Brașov este cea corectă, în sensul că necompetența materială procesuală poate fi invocată de judecător sau de părți doar în fața primei instanțe sesizate, până la primul termen de judecată la care părțile sunt legal citate și pot pune concluzii, în condițiile art. 131 din Codul de procedură civilă.

53. Invocarea excepției de necompetență materială procesuală de soluționare a cauzei după acest moment nu mai este posibilă, competența fiind câștigată în mod definitiv de instanța pe rolul căreia a fost înregistrată cererea. În situația în care prima instanță invocă excepția necompetenței sale după momentul procesual reglementat expres în art. 131 din Codul de procedură civilă, instanța ulterior investită își poate declina competența în favoarea primei instanțe, cu motivarea că această instanță a devenit competentă să soluționeze cauza, ca urmare a pronunțării unei încheieri interlocutorii prin care a reținut că este competentă material.

54. De asemenea, chiar și în situația în care nu există o astfel de încheiere interlocutorie prin care s-a reținut competența, de altfel, obligatorie, în temeiul prevederilor art. 131 alin. (1) din Codul de procedură civilă, efectul neinvocării în termen a excepției de necompetență reprezintă stabilizarea competenței în favoarea instanței sesizate, aspect care nu poate fi ulterior ignorat. Aceeași soluție se impune și în cazul repartizării la secții sau completuri specializate, asimilate sub aspectul regimului competenței materiale procesuale.

55. Astfel, în raport cu dispozițiile art. 130 alin. (2), art. 131 alin. (1) și art. 132 alin. (2) din Codul de procedură civilă, prima instanță sesizată a devenit competentă ca urmare a încheierii interlocutorii pronunțate sub aspectul competenței, motiv pentru care excepția necompetenței materiale nu mai poate fi pusă în discuție în fața acestei instanțe. Dacă totuși se dispune, ulterior momentului procesual reglementat de art. 131 din Codul de procedură civilă, declinarea competenței către o altă instanță din considerente privitoare la competența materială procesuală, cea de a doua instanță investită este ținută, la rândul său, a face aplicarea dispozițiilor art. 131 din Codul de procedură civilă, concluzie la care se ajunge și prin aplicarea ipotezei reglementate de art. 133 pct. 2 din Codul de procedură civilă. Dacă a doua instanță investită (în favoarea căreia s-a declinat competența de soluționare a cauzei) nu ar avea obligația verificării propriei sale competențe, prevederile art. 133 pct. 2 din Codul de procedură civilă nu s-ar aplica în nicio situație, fiind imposibil a se naște vreodată conflictul negativ de competență. Or, o asemenea ipoteză este *de plano* exclusă, a doua instanță sesizată având astfel îndatorirea de a-și verifica propria competență potrivit dispozițiilor art. 131 alin. (1) din Codul de procedură civilă.

56. În argumentarea acestei soluții se vor analiza, **în primul rând**, regimul juridic al invocării excepției de necompetență materială procesuală, precum și repartizarea cauzelor pe secții sau completurilor specializate.

57. Referitor la regimul juridic al invocării excepției de necompetență, trebuie menționat că una dintre inovațiile actualului Cod de procedură civilă, prin care s-a urmărit să se dea o finalitate practică unui principiu nou al procesului civil, acela al accelerării judecății, reglementat de art. 6 alin. (1) din Codul de procedură civilă, o reprezintă stabilirea unei limite temporale pentru invocarea excepției de necompetență materială, și anume, până la primul termen la care părțile sunt legal citate în fața primei instanțe, adică termenul la care părțile, legal citate, pot pune și concluzii (deci pricina nu se amână pentru un motiv care implică imposibilitatea unor dezbateri

¹ Astfel cum s-a reținut în jurisprudența Înaltei Curți de Casație și Justiție — Completul pentru soluționarea recursului în interesul legii, în cadrul competenței jurisdicționale trebuie distins între competența materială (de atribuție) și competența teritorială, iar în cadrul competenței materiale se distinge între competența materială funcțională, stabilită după felul atribuțiilor jurisdicționale ce revin fiecărei categorii de instanțe (de exemplu, judecata în primă instanță, judecata în apel, judecata în recurs), și competența materială procesuală, care se stabilește în raport cu obiectul, natura sau valoarea litigiului dedus judecății (a se vedea paragraful 16 din Decizia nr. 17 din 17 septembrie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 872 din 16 octombrie 2018, paragraful 155 din Decizia nr. 18 din 17 noiembrie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 237 din 6 aprilie 2017, și paragraful 29 din Decizia nr. 16 din 18 septembrie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 924 din 24 noiembrie 2017).

contradictorii, precum cel prevăzut de art. 222 din Codul de procedură civilă).

58. Procedând astfel se evită desființarea tardivă a unor hotărâri pronunțate asupra fondului cauzei, prin efectul invocării excepției de necompetență direct în căile de atac sau chiar în primă instanță, după ce se intră în cercetarea fondului procesului. Se produce, de asemenea, o responsabilizare atât a părților, cât și a instanței, impunându-se verificarea, în condiții de contradictorialitate, a competenței instanței la primul termen la care părțile sunt legal citate și pot pune concluzii, putându-se acorda un singur termen pentru lămuriri și probe suplimentare, și aceasta, cu titlu de excepție, în condițiile art. 131 alin. (2) din Codul de procedură civilă.

59. Dacă s-ar accepta a doua opinie prezentată în sesizarea privind recursul în interesul legii s-ar ajunge la situația în care instanța inițial sesizată să își declare necompetența și într-un moment ulterior celui prevăzut de art. 130 alin. (2) din Codul de procedură civilă și să se înfrângă puterea de normă imperativă a acestui articol.

60. Astfel, finalitatea noii dispoziții procedurale civile ar fi lipsită de esență. Desigur, instanța care judecă procesul se va declara necompetentă doar în situația în care va aprecia că o altă instanță este competentă din punct de vedere material procesual. Dacă ar fi posibilă o soluție de declinare cu încălcarea termenului stabilit de lege s-ar afecta stabilitatea raportului juridic procesual în fața instanței investite, deoarece aceasta nu și-a îndeplinit în termenul legal obligația de a-și verifica competența și de a sesiza motivele care necesită declinarea de competență în favoarea altei instanțe.

61. **În al doilea rând**, problema de drept ce face obiectul prezentului recurs în interesul legii a provocat divergențe în practica instanțelor de judecată în ceea ce privește efectele invocării excepției de necompetență materială cu încălcarea termenului prevăzut de lege.

62. Această problematică, a momentului până la care se poate invoca o excepție de ordine publică, a fost analizată de Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în considerentele Deciziei nr. 28 din 21 septembrie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 772 din 16 octombrie 2015, prin care s-a reținut că: „63. *Aceste prevederi legale referitoare la regimul de invocare a excepției de necompetență de ordine publică și la modalitatea sa de soluționare nu prezintă o noutate legislativă în planul dreptului procesual.*

64. *Aceleași limite procedurale referitoare la posibilitatea și momentul invocării excepției, la obligația judecătorului de a verifica din oficiu competența instanței sesizate și de a consemna în încheiere interlocutorie cele reținute referitor la competență existau și anterior intrării în vigoare a Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă.*

65. *Astfel, potrivit dispozițiilor art. 159¹ alin. 2 și 4 din Codul de procedură civilă din 1865, introdus prin Legea nr. 202/2010 privind unele măsuri pentru accelerarea soluționării proceselor, necompetența materială și teritorială de ordine publică putea fi invocată de judecător sau de părți la prima zi de înfățișare în fața primei instanțe, dar nu mai târziu de începerea dezbaterilor asupra fondului, iar judecătorul era obligat, la prima zi de înfățișare, să își verifice competența, consemnând în încheierea de ședință temeiurile reținute.*

66. *Chiar dacă nu se poate pune semnul echivalenței între primul termen de judecată la care părțile sunt legal citate și prima zi de înfățișare, potrivit reglementărilor succesive care guvernează regimul procesual al excepției de ordine publică, această distincție nu prezintă importanță pentru evaluarea caracterului de noutate al chestiunii de drept în discuție, de vreme ce se pot desprinde două reguli comune relevante în cauză, care transcend în succesiunea codurilor: că*

necompetența de ordine publică se poate invoca numai până la un anumit moment procesual și că excepția necompetenței se poate invoca numai în fața primei instanțe.”

63. Asupra acestei chestiuni este justă și opinia exprimată în doctrină potrivit căreia, în ceea ce privește necompetența de ordine publică, premisa raționamentului corect este că, dacă necompetența nu a fost invocată la primul termen de judecată la care părțile sunt legal citate — ori, în condițiile art. 131 alin. (2) din Codul de procedură civilă, la termenul acordat în mod excepțional pentru lămurirea împrejurărilor de fapt necesare stabilirii competenței — aceasta se acoperă definitiv și nu mai poate fi invocată în tot cursul procesului.

64. Așadar, efectul neinvocării excepției de necompetență materială cel mai târziu la primul termen de judecată la care părțile sunt legal citate și pot pune concluzii este acela că instanța sesizată devine competentă să soluționeze cauza.

65. Drept urmare, dacă excepția de necompetență nu a fost invocată în condițiile menționate mai sus, atunci necompetența instanței sesizate se acoperă definitiv, cu consecința pentru instanța sesizată a definitivării competenței de soluționare a cauzei cu care a fost sesizată, în baza dispozițiilor art. 130 alin. (2) sau (3) din Codul de procedură civilă.

66. Din interpretarea prevederilor art. 130—131 din Codul de procedură civilă rezultă că neinvocarea în termen a excepției de necompetență are ca efect consolidarea competenței instanței inițial sesizate, în condițiile operării unei prorogări legale de competență *sui-generis*.

67. În situația în care instanța de judecată inițial necompetentă, devenită însă competentă prin neinvocarea excepției în termenul legal, ar fi, totuși, considerată îndreptățită să își decline competența către instanța pe care o apreciază ca fiind competentă, termenul statuat de lege ar fi superfluu, deoarece declinarea competenței realizată cu nerespectarea dispozițiilor legale ar subzista, atât instanța de trimitere, cât și instanța ierarhic superioară care va pronunța regulatorul de competență fiind ținute de această soluție.

68. **În al treilea rând**, răspunsul la problema de drept contradictorie existentă în jurisprudența instanțelor naționale vizând posibilitatea instanței căreia i se declină competența de a analiza în ce măsură instanța care și-a declinat competența în favoarea sa a respectat și prevederile legale privind condițiile și termenele de invocare a excepției de necompetență nu poate fi decât acela că trebuie acordată această posibilitate instanței la care se declină competența, deoarece, în caz contrar, prevederile legale care reglementează condițiile și, mai ales, termenele de invocare a excepției de necompetență ar fi lipsite de orice eficiență.

69. Nu poate fi primit argumentul exprimat în a doua opinie jurisprudențială în sensul că instanța în fața căreia se ivește conflictul de competență s-ar transforma într-o instanță de control judiciar, deși declinatorul de competență nu este supus niciunei căi de atac, întrucât instanța trebuie să verifice cui îi aparține competența în cauza concretă dedusă judecării.

70. De altfel, legalitatea declinării de competență nu este sustrasă controlului, o atare situație fiind inacceptabilă din perspectiva cerințelor statului de drept. Și aceasta, deoarece instanța competentă să soluționeze conflictul negativ de competență verifică modul în care atât normele de competență propriu-zise, cât și normele referitoare la condițiile și termenele de invocare a excepției de necompetență au fost respectate. Faptul că prevederile art. 132 alin. (3) din Codul de procedură civilă dispun în sensul că hotărârea de declinare a competenței nu este supusă niciunei căi de atac nu poate duce la altă concluzie, deoarece s-a eliminat calea de atac împotriva hotărârii de declinare a competenței cu scopul asigurării celerității procesului civil și având în vedere că declinarea de competență nu are caracter obligatoriu pentru instanța de

trimitere, aceasta fiind, la rândul său, îndrituită să își verifice competența și, dacă este cazul, să se desesizeze în favoarea instanței pe care o consideră competentă.

71. Așadar, instanța care primește dosarul își poate invoca din oficiu, în condițiile art. 130 alin. (2) și art. 131 din Codul de procedură civilă, necompetența materială procesuală și poate declina competența în favoarea instanței inițial investite, pentru considerentul că aceasta a devenit competentă prin neinvocarea în termen a excepției de necompetență. Procedând astfel, aceasta nu se transformă într-o instanță de control judiciar, căci nu are a analiza aspecte privind nelegala compunere, respectarea principiilor dreptului la apărare și al contradictorialității etc., ci doar întrunirea condițiilor prevăzute expres de regulile de invocare a excepției necompetenței materiale procesuale.

72. Pe de altă parte, instanța care judecă conflictul de competență nu poate ignora faptul că instanța inițial investită a devenit competentă, prin acoperirea necompetenței sale inițiale, neinvocate în termen, ci va trebui să îi trimită acesteia dosarul, pentru că ea trebuie să determine competența în mod concret, în pricina ce se judecă, iar nu *in abstracto*, într-o pricină similară.

73. Concluzionând, se constată că necompetența materială procesuală poate fi invocată de părți ori de judecător doar în fața primei instanțe, până la primul termen de judecată la care părțile sunt legal citate și pot pune concluzii, în condițiile art. 131 din Codul de procedură civilă. Invocarea excepției de necompetență materială de soluționare a cauzei ulterior acestui moment procesual nu mai este posibilă, având loc o consolidare a competenței materiale procesuale în mod definitiv în privința instanței pe rolul căreia a fost introdusă cererea.

74. Dacă prima instanță invocă excepția necompetenței materiale procesuale după momentul prevăzut expres în art. 131 din Codul de procedură civilă, instanța ulterior investită își poate declina competența în favoarea primei instanțe, motivând că această instanță a devenit competentă să soluționeze cauza ca urmare a pronunțării unei încheieri interlocutorii prin care a reținut că este competentă material.

75. În ipoteza în care lipsește această încheiere interlocutorie prin care s-a reținut competența, al cărei caracter este obligatoriu, conform art. 131 alin. (1) din Codul de procedură civilă, neinvocarea în termen a excepției de necompetență constituie o consolidare a competenței în favoarea instanței sesizate, fapt ce nu poate fi ulterior ignorat.

76. Pentru considerentele arătate, în temeiul dispozițiilor art. 517 alin. (1) cu referire la art. 514 din Codul de procedură civilă,

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

În numele legii

DECIDE:

Admite recursul în interesul legii formulat de Colegiul de conducere al Curții de Apel Brașov și, în consecință, stabilește că: În interpretarea și aplicarea unitară a dispozițiilor art. 131 din Codul de procedură civilă, instanța investită prin hotărârea de declinare a competenței poate invoca necompetența materială procesuală dacă instanța care și-a declinat competența în favoarea sa nu a invocat excepția de necompetență în termenul legal, indiferent dacă această din urmă instanță se declarase sau nu competentă prin încheiere interlocutorie pronunțată potrivit prevederilor art. 131 alin. (1) din Codul de procedură civilă.

Obligatorie, potrivit dispozițiilor art. 517 alin. (4) din Codul de procedură civilă.

Pronunțată în ședință publică astăzi, 11 noiembrie 2019.

VICEPREȘEDINTELE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

GABRIELA ELENA BOGASIU

Magistrat-asistent,
Mihaela Lorena Mitroi

EDITOR: PARLAMENTUL ROMÂNIEI — CAMERA DEPUTAȚILOR

„Monitorul Oficial” R.A., Str. Parcului nr. 65, sectorul 1, București; C.I.F. RO427282,
IBAN: RO55RNCB0082006711100001 Banca Comercială Română — S.A. — Sucursala „Unirea” București
și IBAN: RO12TREZ7005069XXX000531 Direcția de Trezorerie și Contabilitate Publică a Municipiului București
(alocat numai persoanelor juridice bugetare)

Tel. 021.318.51.29/150, fax 021.318.51.15, e-mail: marketing@ramo.ro, internet: www.monitoruloficial.ro

Adresa pentru publicitate: Centrul pentru relații cu publicul, București, șos. Panduri nr. 1,
bloc P33, parter, sectorul 5, tel. 021.401.00.73, fax 021.401.00.71 și 021.401.00.72

Tiparul: „Monitorul Oficial” R.A.

